

**EKSĀMENS
BIZNESA EKONOMISKAJOS PAMATOS UN
EKONOMIKĀ
vidusskolai**

2011. gada 9. jūnijā
SKOLĒNA DARBA LAPA

1. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

1. uzdevums (22 punkti).

Apvelc ar apli pareizās atbildes burtu! (Katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde.)

Aizpilda skolotājs:

1. Kurā atbildē ir pareizi nosaukti ekonomikas pamatjautājumi?
 - A Ko ražot? Kā ražot? Kam ražot?
 - B Ko ražot? Kā nodrošināt peļņu? Kā nodrošināt ekonomikas izaugsmi?
 - C Ko ražot? Kā sadalīt saražoto? Kā paaugstināt ražošanas efektivitāti?
 - D Ko ražot? Kādu tehnoloģiju izmantot? Kā nodrošināt visus ar darbu?

1. _____

2. Jauktās ekonomikas sistēmā pieņem lēmumus, kā risināt ekonomikas pamatjautājumus:
 - A valsts un tirgus mehānisms,
 - B uzņēmumi,
 - C tikai tirgus mehānisms,
 - D centrālā banka.

2. _____

3. Kura atbilde precīzāk raksturo pieprasījuma likumu?
 - A Ražotāji tirgū piegādās lielāku preces A daudzumu, ja tās cena būs Ls 4, nevis Ls 5.
 - B Patērētāji vēlēšies un spēs nopirkt lielāku preces daudzumu, ja tās cena būs Ls 4, nevis Ls 5.
 - C Ja preces A cena pieaugs no Ls 4 līdz Ls 5, tās pieprasītais daudzums palielināsies.
 - D Jo zemāka ir preces A cena, jo tās piedāvātais daudzums ir lielāks.

3. _____

4. Kādas izmaiņas notiks preces B tirgū, ja piedāvājums samazināsies, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem?
 - A Paaugstināsies preces B tirgus līdzsvara cena.
 - B Palielināsies preces B pieprasījums.
 - C Palielināsies preces B pārdotais daudzums.
 - D Palielināsies kopējie ieņēmumi no preces B realizācijas.

4. _____

5. Kāda ir pieprasījuma (cenas) elastība, ja pieprasījuma līkne ir vertikāla?
 - A Pieprasījums ir absolūti elastīgs.
 - B Pieprasījums ir absolūti neelastīgs.
 - C Pieprasījuma elastība ir vienāda.
 - D Pēc dotās informācijas nevar noteikt.

5. _____

6. Kurš apgalvojums parāda, ka valdība ir noteikusi cenas griestus?
 - A Valdība nosaka minimālo darba algu Ls 200, kas ir augstāka par tirgus līdzsvara cenu.
 - B Valdība iepērk no zemniekiem labību par Ls 70 par tonnu, kas ir zemāka par tirgus līdzsvara cenu.
 - C Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija nosaka gāzes tarifu Ls 2,20 par kubikmetru.
 - D Valdība samazina valsts sektorā nodarbināto darba samaksu par 30%.

6. _____

7. Kādas komercdarbības juridiskās formas paredz LR Komerclikums?
 - A Individuālo komersantu, sabiedrību ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrību.
 - B Individuālo komersantu, sabiedrību ar ierobežotu atbildību, akciju sabiedrību un pilnsabiedrību.
 - C Individuālo komersantu, sabiedrību ar ierobežotu atbildību, akciju sabiedrību, pilnsabiedrību un komandītsabiedrību.
 - D Individuālo komersantu un kapitālsabiedrības.

7. _____

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

8. Pārdevējs paaugstina preces C cenu. Kā mainīsies pārdevēja ieņēmumi no tās realizācijas, ja pieprasījuma elastības (cenas) koeficients ir 1,6?
- A Palielināsies,
B samazināsies,
C nemainīsies,
D pēc dotās informācijas nevar noteikt.
8. ____
9. Uzņēmums sasniegs optimālo ražošanas apjomu, ja
- A galējās izmaksas (MC) kļūst lielākas par kopējām izmaksām (TC),
B galējās izmaksas (MC) kļūst zemākas par galējiem ieņēmumiem (MR),
C galējās izmaksas (MC) kļūst vienādas ar galējiem ieņēmumiem (MR),
D galējās izmaksas (MC) kļūst vienādas ar vidējām kopējām izmaksām (ATC).
9. ____
10. Kāda konkurences forma ir nozarē, ja tajā ir daudz uzņēmumu, kas ražo identisku preci, un atsevišķs uzņēmums nevar ietekmēt preces cenu?
- A Pilnīga konkurence,
B monopolistiskā konkurence,
C oligopols,
D monopols.
10. ____
11. Kurš bezdarbs palielināsies visstraujāk, ja ekonomika ir lejupslīdes fāzē?
- A Frikcionālais (īslaicīgais),
B cikliskais,
C strukturālais,
D sezonālais.
11. ____
12. Kā varētu mainīties bezdarba līmenis, ja inflācijas temps samazinās?
- A Bezdarba līmenis varētu samazināties.
B Bezdarba līmenis varētu paaugstināties.
C Ekonomisti uzskata, ka bezdarba līmenis nav saistīts ar inflācijas tempu.
D Bezdarba līmenis paliks nemainīgs.
12. ____
13. Kura vērtspapīra iegāde tiek uzskatīta par riskantāko?
- A Obligācijas,
B vekseļa,
C hipotekārās ķīlu zīmes,
D akcijas.
13. ____
14. Kas nosaka naudas vērtību?
- A Centrālā banka,
B naudas aprites ātrums,
C preču un pakalpojumu daudzums, ko var nopirkt par naudas vienību,
D Finanšu ministrija.
14. ____
15. Kura institūcija ir atbildīga par fiskālās politikas īstenošanu Latvijā?
- A Latvijas Banka,
B Ministru kabinets,
C Finanšu un kapitāla tirgus komisija,
D Valsts kontrole.
15. ____
16. Kādus pasākumus vajadzētu veikt Latvijas Bankai, lai naudas tirgū samazinātos naudas piedāvājums?
- A Samazināt obligāto rezervju normu.
B Veikt atklātā tirgus operācijas – pārdot valūtu, vērtspapīrus.
C Samazināt refinansēšanas likmi.
D Palielināt naudas emisiju.
16. ____
17. Kuras izmaksas tiek ietvertas pastāvīgajās izmaksās (FC)?
- A izejvielu iegādes.
B preču ražošanā patērētās enerģijas.
C kredītprocentu un nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus.
D darba samaksu.
17. ____

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

18. Kurai valstij ir absolūtā priekšrocība preces ražošanā?
A Valstij, kas precī spēj saražot ar zemākām izmaksām.
B Valstij, kas precī spēj saražot ar zemākām alternatīvas izmaksām.
C Valstij, kas precī spēj saražot ar zemākām galējām izmaksām.
D Valstij, kas precī spēj saražot ar zemākām mainīgām izmaksām.
19. Ko, pēc ekonomistu uzskatiem, nav spējīgs nodrošināt tirgus mehānisms?
A Ražot individuālā patēriņa preces.
B Nav ieinteresēts ražot kopīga patēriņa (sabiedriskās) preces.
C Sadalīt ierobežotos resursus.
D Nodrošināt efektīvu ražošanu.
20. Kādam vajadzētu būt valsts budžetam, ja ekonomika ir virsotnes fāzē?
A Ar deficītu,
B sabalansētam,
C ar pārpalikumu,
D pēc dotās informācijas nevar noteikt.
21. Kura institūcija Latvijā veic komercbanku uzraudzību?
A Latvijas Banka,
B Ministru kabinets,
C LR Saeima,
D Finanšu un kapitāla tirgus komisija.
22. Kura atbilde parāda, ka valsts ekonomikā ir pilnīga nodarbinātība?
A Valstī nav cikliskā bezdarba.
B Notiek ekonomikas izaugsme.
C Bezdarba līmenis arvien samazinās.
D Cenu līmenis ir stabils.

18. ____

19. ____

20. ____

21. ____

22. ____

Kopā par
1. uzd.:

2. uzdevums (6 punkti).

Nosaki, vai apgalvojums ir patiess vai aplams! (levelc X atbilstošās atbildes ailē!)

Nr. p. k.	Apgalvojums	Atbilde	
		Patiess	Aplams
1.	Alternatīvas izmaksas ir otra labākā iespēja, no kuras atsakās, izdarot izvēli.		
2.	Iekšzemes kopproduktā ieskaita arī to galapreču vērtību, ko Latvijas iedzīvotāji saražo ārzemēs.		
3.	Latvijas Banka īsteno monetāro politiku.		
4.	Akciju sabiedrībā tikai akcionāru sapulce var lemt par peļņas sadali dividendēs.		
5.	Maksātnespējas procesa vienīgais risinājums ir bankrots.		
6.	Ja bankā uz sešiem mēnešiem tiek noguldīti Ls 500 ar gada likmi 6% (vienkāršie procenti), tad termiņa beigās noguldītājs saņems Ls 530.		

1. ____

2. ____

3. ____

4. ____

5. ____

6. ____

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (5 punkti).**Ieraksti pretī terminam atbilstošā skaidrojuma burtu! (Uzmanību! Doti lieki skaidrojumi.)**

	Termini	Burts
1.	Pieprasītais daudzums	
2.	Deflācija	
3.	Protekcioņa politika	
4.	Galējās izmaksas	
5.	Kopējās izmaksas	

	Terminu skaidrojumi
A	Pircēju vēlme par zemāku cenu nopirkt lielāku preces daudzumu nekā par augstāku cenu (<i>ceteris paribus</i>).
B	Naudas maiņas kursa oficiāla samazināšana.
C	Preces daudzums, ko par konkrēto cenu vēlas un spēj nopirkt pircēji.
D	Centrālās bankas īstenoto pasākumu kopums, lai nodrošinātu cenu stabilitāti un ekonomikas izaugsmi.
E	Pastāvīgo un mainīgo izmaksu summa.
F	Vispārēja cenu līmeņa pazemināšanās.
G	Rādītājs, kas parāda, par cik palielinās kopējās izmaksas, palielinot ražošanu par vienu vienību.
H	Valdības pasākumu kopums, lai aizsargātu savas zemes ražotājus no ārvalstu konkurences.
I	Valdības pasākumi (nodokļu likmju un valsts budžeta izdevumu izmaiņas), lai nodrošinātu ekonomikas stabilitāti un izaugsmi.

1. ____

2. ____

3. ____

4. ____

5. ____

Kopā par
3. uzd.:**4. uzdevums (4 punkti).****Tabulas pēdējā ailē ieraksti, kurš variants ir izdevīgākais katrā no situācijām!**

	Situācija	Varianti			Atbilde
		A	B	C	
1.	Trijās valstīs (A, B, C) reģistrētā bezdarba līmenis ir 8%.	Valstī A frikcionālais bezdarbs ir 5%, strukturālais – 2%, sezonas bezdarbs – 1%.	Valstī B strukturālais bezdarbs ir 4% un cikliskais bezdarbs – 4%.	Valstī C ir tikai cikliskais bezdarbs 7% un frikcionālais bezdarbs – 1%.	
2.	Uldis vēlas nopirkt izdevīgus vērtspapīrus, kas garantē iespējamo ieguvumu.	Pirkt jauna, perspektīva uzņēmuma akcijas.	Pirkt aktīva ieguldījuma fonda apliecības.	Pirkt valsts parādzīmes.	

1. ____

2. ____

Uzmanību! 4. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

4. uzdevuma turpinājums

	Situācija	A	B	C	Atbilde
3.	Anda plāno doties ceļojumā uz ASV, Vācijas vai Krieviju un ceļazīmi iegādāties iespējami lētāk. Viņai piedāvā nopirkt ceļazīmi par 700 attiecīgās nacionālās valsts naudas vienībām –ASV dolāriem, eiro un rubļiem.	Apmeklēt ASV. ASV dolāra kurss latos ir 0,56.	Apmeklēt Vāciju. Euro kurss latos ir 0,7155.	Apmeklēt Krieviju. Krievijas rubļa kurss latos ir 0,018.	
4.	Pilnīgas konkurences apstākļos uzņēmums gūst peļņu.	Preces cena ir augstāka par vidējām mainīgām izmaksām (AVC).	Preces cena ir augstāka par vidējām kopējām izmaksām (ATC).	Preces cena ir augstāka par vidējām pastāvīgām izmaksām (AFC).	

3. _____

4. _____

Kopā par
4. uzd.:

5. uzdevums (4 punkti).

Tabulā dotas situācijas ekonomikā un vēlamais sasniedzamais rezultāts. Kuru – fiskālo vai monetāro – politiku (ierobežojošo vai stimulējošo) īstenot, lai sasniegtu vēlamo rezultātu? Ieraksti atbilstošajā tabulas ailē X!

	Situācija	Fiskālo		Monetāro	
		Stimulējošo	Ierobežojošo	Stimulējošo	Ierobežojošo
1.	Ekonomikā ir lejupslīde, un valdība nolēmj samazināt nodokļu likmes, lai palielinātu ražošanu un samazinātu bezdarbu.				
2.	Ekonomikā ir lejupslīde. Centrālā banka samazina kredītprocentu likmes, lai panāktu investīciju pieaugumu.				
3.	Valsts ekonomika ir virsotnes fāzē, valdība palielina nodokļu likmes, lai samazinātu pieprasījumu.				
4.	Apgrozībā ir vairāk naudas, nekā ekonomikā ir nepieciešams. Centrālā banka pārdod vērtspapīrus finanšu tirgū, lai samazinātu apgrozībā esošās naudas daudzumu.				

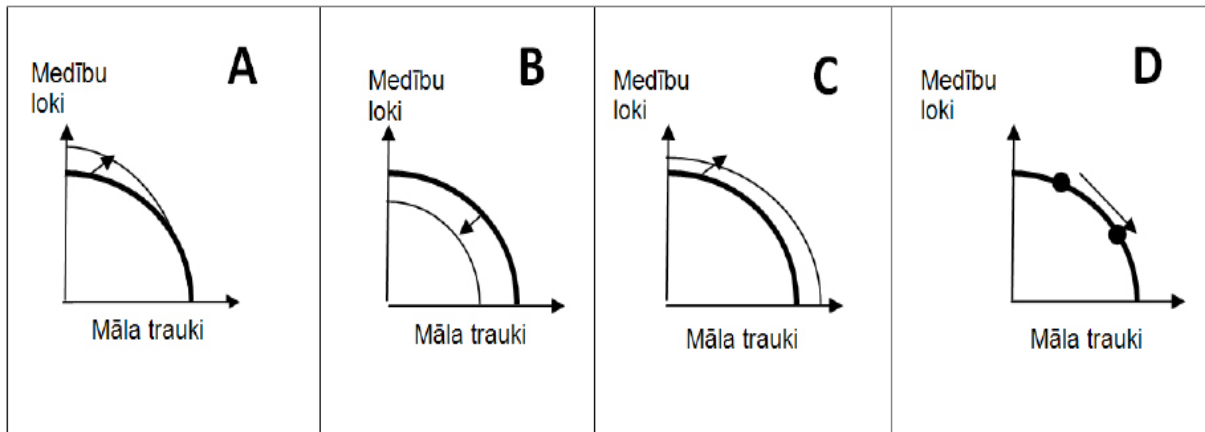
1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Kopā par
5. uzd.:

6. uzdevums (4 punkti).

A, B, C, D zīmējumos ir attēlotas tabulā aprakstītās četras situācijas. Tabulas pēdējā ailē ieraksti zīmējuma, kurā ir attēlota dotā situācija, burtu!

	Notikums	Burts
1.	Pieauga darba ražīgums medību loku ražošanā.	
2.	Valstī iebrauca daudz ieceļotāju, kuri sāka nodarboties gan ar medību loku, gan māla trauku ražošanu.	
3.	Kaimiņu valsts samazināja medību loku iepirkumu un vairāk sāka iepirkt māla traukus, tāpēc valstī sāka vairāk ražot māla traukus.	
4.	Valstī notiek apvērsums, un jaunā valdība aizliedz izmantot tehnoloģiskos sasniegumus abu preču ražošanā.	

1. ___

2. ___

3. ___

4. ___

Kopā par
6. uzd.:

Kopā par
1. daļu:

**EKSĀMENS
BIZNESA EKONOMISKAJOS PAMATOS UN
EKONOMIKĀ
vidusskolai**

2011. gada 9. jūnijā
SKOLĒNA DARBA LAPA

2. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

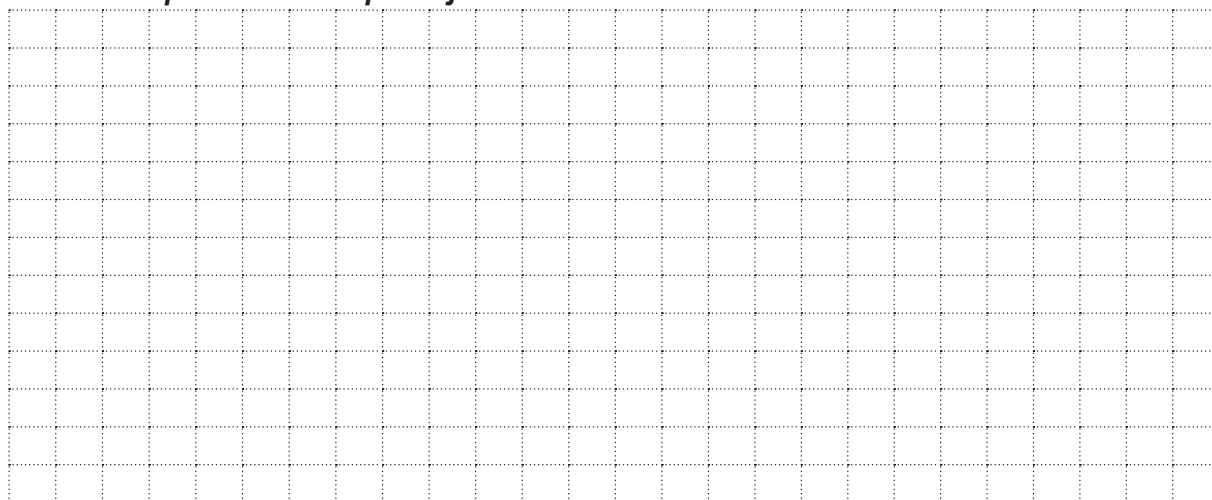
Aizpilda
skolotājs:

1. uzdevums (15 punkti).

Ķiršu pieprasījums un piedāvājums vietējā tirgū dots tabulā.

Cena (Ls/kg)	Pieprasītais daudzums (kg)	Piedāvātais daudzums (kg)
0,45	1200	100
0,50	1000	300
0,60	800	650
0,70	600	750
0,80	400	800
1,00	100	900

1.1. Izmantojot tabulā dotos datus, uzzīmē ķiršu pieprasījuma un piedāvājuma grafikus! Uzraksti nepieciešamos apzīmējumus!

1.1. _____

1.2. Izmantojot grafiku, nosaki!

Līdzsvara cenu Ls _____

Līdzsvara daudzumu _____ kg

Pārdevēja ieņēmumus pie līdzsvara cenas (parādi aprēķina gaitu!) Ls _____

1.2. _____

1.3. Ja tirgū cena būs 0,50 Ls/kg, tad

Pircēji gribēs nopirkt _____ kg

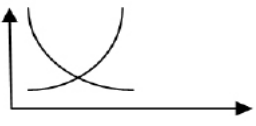
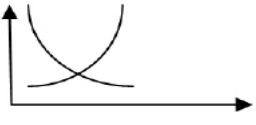
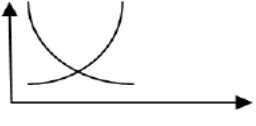

Pārdevēji gribēs pārdot _____ kg

Pārdevēja ieņēmumi būs (parādi aprēķina gaitu!) Ls _____

1.3. _____

Veidosies ķiršu pārpalikums vai to trūkums _____

1.4. Tabulā dotas četras situācijas ķiršu tirgū. Atbilstoši katrai nosaki izmaiņas ķiršu tirgū! Tās attēlo dotajos grafikos! Ar bultiņu parādi, kurā virzienā notikusi līkņu kustība!

Tirgus	Notikums	Grafiks
Ķiršu tirgus	Ieved lētākus ķiršus no Lietuvas un Polijas	
Vietējais ķiršu tirgus	Augļu koku ziedēšanas laikā uznāk stipras salnas	
Vietējais ķiršu tirgus	Samazinās iedzīvotāju ienākumi (ķirši ir normāla prece)	
Vietējais ķiršu tirgus	Uzceļ jaunu cehu, kurā sāk ražot ķiršu ievārījumus un kompotus	

1.4. _____

Kopā par
1. uzd.:

2. uzdevums (6 punkti).

Tabulā aprakstītas dažādas situācijas. Izlasi informāciju un ieraksti katrai situācijai atbilstošus ekonomikas likumus/likumsakarības!

<i>Piemērs. Decembra sākumā tirgotāji samazina cenas, lai palielinātu pārdoto preču daudzumu.</i>	<i>Pieprasījuma likums – samazinoties preces cenai, palielinās preces pieprasītais daudzums.</i>
Latvijā 2007. gadā ievērojami palielinājās pasūtījumi (pieprasījums) dzīvojamo māju celtniecībai. Rezultātā pieauga mājokļu cenas.	
Mājsaimniecību izdevumu struktūrā no 31% līdz 25,5% samazinās izdevumu īpatsvars pārtikai.	
2009. gadā inflācijas temps samazinājās līdz 3,5%, bet bezdarba līmenis pieauga līdz 19,7%.	
Uzņēmumu ienākuma nodokļa likme Latvijā tika pakāpeniski samazināta no 25% uz 15%. Līdz ar to ieņēmumi no šī nodokļa palielinājās.	
Valstī ievērojami palielinot minimālo darba algu, uzņēmējs samazina darbinieku skaitu par 7%.	
Madarai garšo zemeņu saldējums. Viņa nopirka divus saldējumus un tos apēda. Naudas viņai pietika arī trešajai saldējuma porcijai, tomēr viņa to nepirka.	

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (8 punkti).

Ģimenē dzīvo divi pieaugušie un divi nepilngadīgi bērni. Vecāku mēnesī nopelnītā bruto darba alga ir Ls 680. Aprēķini, vai viņi var iegādāties automašīnu līzīngā ar ikmēneša maksājumu Ls 90 (pirmā iemaksa netiek prasīta)! Kādi ekonomiskie apsvērumi jāņem vērā, pieņemot lēmumu?

Izmanto Latvijā noteiktās nodokļu likmes un atvieglojumus!

Parādi aprēķina gaitu!

3.1. Darba ņēmēja valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas summa (sociālais

nodoklis): Ls _____

3.1. _____

3.2. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais minimums: Ls _____

3.2. _____

3.3. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamie atvieglojumi par diviem apgādājamajiem:

Ls _____

3.3. _____

3.4. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā summa ir: Ls _____

3.4. _____

3.5. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa ir: Ls _____

3.5. _____

3.6. Ģimenes neto ienākums būs: Ls _____

3.6. _____

3.7. Neto ienākums uz katru ģimenes locekli ir: Ls _____

3.7. _____

3.8. Ģimenes lēmums (pamato!)

3.8. _____

Kopā par
3. uzd.:

4. uzdevums (8 punkti).

Skolēnu mācību firma „Salvete” ražo auduma salvetes. Visā darbības laikā tā izmanto 30 m linu auduma (platums 80 cm), ko nopērk par Ls 1,80 metrā.

Firma ražo mazās salvetes 30 cm x 20 cm un lielās salvetes 80 cm x 40 cm un izveido komplektus – 1 lielā salvetē un 8 mazās salvetes.

Mazās salvetes izmaksas:

Diegi – Ls 0,03

Darbs – Ls 0,10

Lielās salvetes izmaksas:

Diegi – Ls 0,08

Darbs – Ls 0,30

Viena komplekta iesaiņošanas izmaksas – Ls 0,30

Firma piedalās 6 SMF tirdziņos un, dalībai visos tirdziņos izgatavo vienu reklāmas plakātu – Ls 1,00; reklāmas stendu – Ls 3,00; divas cenu zīmes ar firmas logo – katru par Ls 0,25. Kancelejas izdevumi visas darbības laikā ir Ls 1,00. Par šujmašīnas izmantošanu firma maksāja Ls 2,00.

Aprēķini (parādi aprēķina gaitu):

izgatavoto salvešu komplektu skaitu _____

viena komplekta mainīgās izmaksas (AVC) _____

kopējās mainīgās izmaksas (VC) _____

kopējās pastāvīgās izmaksas (FC) _____

kopējās izmaksas (TC) _____

viena komplekta vidējās kopējās izmaksas (ATC) _____

Aprēķini, cik lieliem ir jābūt kopējiem ieņēmumiem, lai firma gūtu peļņu Ls 30! _____

Cik liela cena jānosaka vienam salvešu komplektam?

Kopā par
4. uzd.: _____

5. uzdevums (7 punkti).

Guntai, Inesei un Andrim ir paredzēts tūrisma brauciens uz Londonu. Katrs var atļauties iztērēt Ls 150. Gunta nolēma latus samainīt pret angļu mārciņām (GBP) jau Latvijā, Andris nolēma Latvijā iegādāties eiro (EUR) un Londonā tos samainīt pret mārciņām. Inese nolēma par Ls 150 nopirkt ASV dolārus Rīgā, pēc tam tos samainīt pret angļu mārciņām Londonā.

Valūtas maiņas kurss latos
(lati par valūtas vienību) Latvijā

Valūtas maiņas kurss angļu mārciņās
Londonā

Valūta	Pērk	Pārdod
EUR	0,704	0,7098
USD	0,5146	0,5259
GBP	0,799	0,816

Valūta	Pērk	Pārdod
EUR	0,912	0,922
USD	0,644	0,671

**Aprēķini, kādu summu angļu mārciņās katrs varēs iztērēt Anglijā!
Parādi risinājuma gaitu!**

5.1. Cik angļu mārciņu iegūs Gunta? _____ GBP

Vieta risinājumam:

5.2. Cik angļu mārciņu iegūs Andris? _____ GBP

Vieta risinājumam:

5.3. Cik angļu mārciņu iegūs Inese, mainot dolārus Londonā? _____ GBP

Vieta risinājumam:

5.4. Kāpēc, mainot vienādu daudzumu latu, Gunta, Andris un Inese ieguva dažādu angļu mārciņu daudzumu? _____

5.5. Pamato, kāpēc eiro maiņas kurss Rīgā un Londonā ir atšķirīgs! _____

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

5.4. _____

5.5. _____

Kopā par
5. uzd.: _____

6. uzdevums (10 punkti).

Tabulā dota informācija par Latvijas IKP un bezdarba līmeni.

Gads	Ceturksnis	Iekšzemes kopprodukts pa ceturkšņiem (milj.Ls) (2000. gada salīdzināmajās cenās)	Darba meklētāju īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā (%)
2007.	1.	2091	6,9
	2.	2165	6,0
	3.	2202	5,9
	4.	2208	5,3
2008.	1.	2152	6,5
	2.	2104	6,3
	3.	2081	7,2
	4.	1993	9,9
2009.	1.	1762	13,9
	2.	1736	16,7
	3.	1680	18,4
	4.	1659	19,7

Izpēti tabulas datus un atbildi uz jautājumiem!

Pieņemsim, ka Latvijā dabiskais bezdarba līmenis ir 6,0%. Nosaki,

6.1. kādā lietišķās aktivitātes cikla fāzē valsts ekonomika bija 2007. gadā! _____

Pamato atbildi!

6.2. Kādā lietišķās aktivitātes cikla fāzē valsts ekonomika bija 2009. gadā? _____

Pamato atbildi!

6.3. Atbilstoši ekonomikas teorijas nostādnēm, ja valstī ir stabils cenu līmenis, zems inflācijas temps, kādu fiskālo politiku vajadzēja īstenot valdībai 2009. gadā? _____

Uzraksti divus fiskālās politikas instrumentus un kā tos vajadzēja lietot!

- _____
- _____

6.4. Atbilstoši ekonomikas teorijas nostādnēm, ja valstī ir stabils cenu līmenis, zems inflācijas temps, kādu monetāro politiku vajadzēja īstenot Latvijas Bankai 2009. gadā? _____

Uzraksti divus monetārās politikas instrumentus un kā tos vajadzēja lietot!

- _____
- _____

6.1. _____

6.2. _____

6.3. _____

6.4. _____

Kopā par
6. uzd.:

Kopā par
2. daļu:

**EKSĀMENS
BIZNESA EKONOMISKAJOS PAMATOS UN
EKONOMIKĀ
vidusskolai**

2011. gada 9. jūnijā
SKOLĒNA DARBA LAPA

3. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

3. daļa (12 punkti).

Ekonomisti privātpersonām iesaka daļu nopelnītās naudas uzkrāt pat tad, ja ienākumi nav lieli. Uzraksti ekonomisku pamatojumu šādas rīcības nepieciešamībai! Kādas iespējas ir ieguldīt brīvos līdzekļus? Kādi varētu būt ieguvumi un riski, veicot dažādus ieguldījumus?

Uzraksti apmēram 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu par šo tematu!

Pamato savu viedokli, izmantojot zināšanas ekonomikā, lieto ekonomikas jēdzienus un analizē ekonomisko parādību likumsakarības!

Uzmetums.

Tīrraksts.

Aizpilda skolotājs:

- 1. ____
- 2. ____
- 3. ____
- 4. ____

**Kopā par
3. daļu:**

EKSĀMENS
BIZNESA EKONOMISKAJOS PAMATOS UN
EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2011. gada 9. jūnijā
 DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA

1. un 2. daļas vērtēšanas kritēriji

Uzd. nr.	Kritēriji	Punktu kopskaits
1. daļa		
1. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	22
2. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi	6
3. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi	5
4. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	4
5. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	4
6. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	4
Kopā		45
2. daļa*		
1. uzd.	1.1. – 1 punkts par pareizi uzrakstītajiem apzīmējumiem pie asīm un norādītajām mērvienībām; 1 punkts par pareizi ievērotu mērogu; 1 punkts par pareizi uzzīmētajām līknēm; 1 punkts par pareizi uzrakstītajiem un izvietotajiem līkņu apzīmējumiem – kopā 4 punkti 1.2. – 1 punkts par katru pareizu atbildi uz jautājumu – kopā 3 punkti 1.3. – 1 punkts par katru pareizu atbildi uz jautājumu – kopā 4 punkti 1.4. – 1 punkts par katru pareizi uzzīmētu līkni un virziena norādi – kopā 4 punkti	15
2. uzd.	1 punkts par katru pareizi uzrakstītu un paskaidrotu likumu vai likumsakarību – kopā 6 punkti	6
3. uzd.	3.1 – 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu 3.2.–3.3. – 1 punkts par pareizi ierakstītu lielumu – kopā 2 punkti 3.4.–3.7. – 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu – kopā 4 punkti 3.8. – 1 punkts par lēmuma pamatojumu (atbildes var atšķirties)	8
4. uzd.	1 punkts par katru pareizi aprēķinātu lielumu un parādītu aprēķina gaitu – kopā 8 punkti	8
5. uzd.	5.1. – 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu 5.2. – 1 punkts par katru pareizu aprēķina soli – kopā 2 punkti 5.3. – 1 punkts par katru pareizu aprēķina soli – kopā 2 punkti 5.4.–5.5.– 1 punkts par katru pareizu skaidrojumu – kopā 2 punkti	7
6. uzd.	6.1. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu attīstības fāzi, 1 punkts par atbilstošu pamatojumu – kopā 2 punkti 6.2. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu attīstības fāzi, 1 punkts par atbilstošu pamatojumu – kopā 2 punkti 6.3. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 3 punkti 6.4. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 3 punkti	10
Kopā		54

*Ja skolēns kļūdījies kādā risinājuma solī, viņš nesaņem punktu par šo soli, bet turpmākā risinājuma vērtējumu tas neietekmē, ja darbības veiktas pareizi ar kļūdainu starprezultātu.

3. daļa**

Kritēriji Punkti	Saturs un organizācija	Analīze un argumentācija	Ekonomikas fakti un likumsakarības	Ekonomikas terminu lietojums un pareizrakstība
3	Saturs pilnībā atbilst tēmai. Domas izklāstītas skaidri, formulēta galvenā ideja.	Izklāstot viedokli, argumentācijā balstās uz atbilstošiem ekonomikas faktiem, ir atklātas un izklāstītas cēloņsakarības.	Korekts faktu un likumsakarību lietojums, ir atklātas likumsakarības.	Korekts ekonomikas terminu un jēdzienu lietojums. Nav kļūdu ekonomikas terminu un jēdzienu rakstībā. Ievēroti rakstības pamatlikumi.
2	Saturs pamatā atbilst tēmai. Apraksts vispārīgs, bet izklāsts loģiski organizēts.	Izklāstot viedokli, argumenti vai pretargumenti ir vispārīgi, nepārliecinoši.	Ekonomikas faktu un likumsakarību lietojumā pieļautas dažas nebūtiskas kļūdas.	Jēdzienu un terminu lietojumā pieļautas nebūtiskas neprecizitātes. Pieļautās kļūdas netraucē uztvert saturu.
1	Apraksts primitīvs, vāji organizēts informācijas izklāsts.	Viedoklis izklāstīts fragmentāri, nepārliecinoša argumentācija.	Minēti daži ekonomikas fakti, nav atklātas likumsakarības.	Būtiskas kļūdas ekonomikas terminu lietojumā vai pareizrakstībā. Teikumu uzbūve un pareizrakstības kļūdas traucē uztvert saturu.
0	Neatbilst tematam, tālāk nav vērtējams.	Nav viedokļa un argumentācijas.	Nav minēti ekonomikas fakti un likumsakarības.	Nav lietoti ekonomikas termini.

** 3. daļā iegūtais punktu skaits jāreizina ar 2.

Kopā par 3. daļu – 24 punkti.